

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I UPPSALA**

DOM
2025-06-27
Meddelad i Uppsala

Mål nr
3085-25
3090-25

KLAGANDE

KOMMUNALFÖRBUNDET Sjukvård och omsorg i Norrtälje	
2025 -06- 30	
Diariernr	Diarietplanbeteckn.

MOTPART

Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje kommun

ÖVERKLAGADE BESLUT

Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje kommuns två beslut
2025-04-15

SAKEN

Bistånd enligt socialtjänstlagen (2001:453), SoL

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

Avgörandet är elektroniskt undertecknat

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje kommun

(kommunalförbundet) beslutade den 15 april 2025 (mål nr 3085-25) att avslå [REDACTED] ansökan om bistånd i form av särskilt boende enligt 4 kap. 1 § SoL. Beslutet motiverades i huvudsak enligt följande. [REDACTED] behov är inte omfattande nog för att hon ska beviljas särskilt boende. Hon bedöms uppnå skälig levnadsnivå utan ansökt bistånd. Behovet kan tillgodoses på annat sätt, t.ex. genom utökad hemtjänst.

Nämnden beslutade samma dag (mål nr 3090-25) att avslå [REDACTED] ansökan om bistånd i form av utökning av korttidsboende till tre veckor i månaden. Beslutet motiverades i huvudsak enligt följande. [REDACTED] behov är inte omfattande nog för att hon ska beviljas utökning av korttidsboende. Hon bedöms uppnå skälig levnadsnivå utan ansökt bistånd. [REDACTED] har beviljats korttidsboende i en omfattning av sju dygn per månad och behovet får därigenom anses vara uppfyllt.

[REDACTED] yrkar att hon ska beviljas sökt bistånd i form av särskilt boende och utökning av korttidsboende. Hon för fram bl.a. följande. Hon har behov av stöd för personlig omvårdnad, medicinering och säkerhetsanpassningar. Anhöriga har en nyfödd bebis som kräver omsorg och detta riskeras när det privata hemmet används för hennes hemtjänstbehov. Barnet behöver lugn och ro. Boendetrymmet är även begränsat och det rum som hon fått bo i tillfälligt i avvaktan på att hon hittar eget boende måste användas för arbete. Det är dessutom utmattande och ekonomiskt ohållbart för anhöriga att ta hand om både henne och ett barn. Hon har aldrig beviljats försörjningsstöd eller sjukersättning. Därmed har anhöriga alltid fått stå för den kostnaden. Den enda inkomsten hon har är ett pensionssparande på ca. 1 900 kr i månaden. Hon har idag korttidsvistelse sju dagar i månaden, vilket inte är tillräckligt för att avlasta familjen. Hemmiljön saknar vidare

säkerhetsanpassningar, och dessa är inte heller tillåtna enligt fastighetsägaren. Hemtjänsten och hemvården som hon får stör vidare barnets omsorg. Hon behöver tillsyn vid medicinering och professionell hjälp vid förflyttning utomhus. Kommunen har inte bedömt hennes behov utifrån lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, trots att hon uppfyller kriterierna för betydande och varaktig funktionsnedsättning.

Kommunalförbundet vidhåller besluten.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Rättslig reglering m.m.

Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd för sin försörjning och för sin livsföring i övrigt. Genom det bistånd som lämnas ska den enskilde tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Detta framgår av 4 kap. 1 § SoL. Vidare framgår det av 5 kap. 5 § SoL att äldre människor som behöver det ska få stöd och hjälp i hemmet samt att särskilda boendeformer ska finnas för äldre som behöver särskilt stöd.

Den som söker bistånd har inte en obegränsad frihet att själv välja sociala tjänster. Utgångspunkten bör enligt lagstiftningens förarbeten vara att även äldre människor som har omfattande behov ska ges möjlighet att kunna bo kvar i ett eget boende. När behovet av tillsyn eller kraven på trygghet och säkerhet inte längre kan tillgodoses i det egna hemmet ska det finnas en möjlighet att flytta till en särskild boendeform. En helhetsbedömning ska göras vid prövningen där även sociala och psykologiska faktorer ska beaktas (se prop. 1996/97:124 s. 89 och rättsfallet RÅ 2007 ref. 86).

Med korttidsboende avses ett tillfälligt boende förenat med behandling, rehabilitering eller omvårdnad. Platser på korttidsboende används för flera

syften, bl.a. som tillfälligt boende i avvaktan på en plats på särskilt boende eller bostadsanpassning eller för fortsatt rehabilitering före hemgång efter sjukhusvistelse. Korttidsboende används också som avlösning för anhöriga (prop. 2008/09:82 s. 14 och prop. 2017/18:190 s. 44f).

Vad domstolen ska pröva

Frågan om att erhålla LSS-insatser omfattas inte av de överklagade besluten, som gäller särskilt boende och utökning av korttidsboende enligt socialtjänstlagen. Förvaltningsrätten är därmed förhindrad att ta ställning till [REDACTED] eventuella behov av insatser enligt LSS.

Frågorna som förvaltningsrätten ska pröva i målen är om [REDACTED] är i behov av särskilt boende och utökning av korttidsboende för att tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Det följer av allmänna förvaltningsrättsliga principer att det är den som ansöker om en förmån som ska göra det sannolikt att rätten till förmånen föreligger.

Förvaltningsrättens bedömning

Särskilt boende (mål nr 3085-25)

Av utredningen i målet framgår bl.a. följande. [REDACTED] bor tillsammans med sin son och dennes familj. Hon har beviljats trygghetslarm, hemtjänst för måltidshjälp och ledsagning samt korttidsboende i en omfattning om sju dygn per månad. På grund av sjukdom har hon rörelsebegränsningar och nedsättningar i syn och balans. Hon sköter den större delen av sin personliga omvårdnad självständigt men behöver en person tillgänglig i samband med dusch. Enligt anhöriga kan [REDACTED] behöva muntlig påminnelse att utföra vissa aktiviteter, vilket som hon själv motsätter sig. Hon behöver hjälp med att tillreda och servera måltider, samt med att utföra hushållsarbete. Hon

förflyttar sig självständigt inomhus men behöver stöd vid förflyttning utomhus. Personal på korttidsboendet har angett att [REDACTED] har delvis nedsatt funktion men att hon har utvecklar goda strategier för att bibehålla självständighet, samt att personalen upplever [REDACTED] kan begära hjälp när hon behöver den. Anhöriga har fått erbjudande om att utöka hemtjänstinsatser för [REDACTED] vilket de har avböjt.

Förvaltningsrätten har förståelse för att [REDACTED] önskar flytta till ett boende där hon har tillgång till personal. För att hon ska ha rätt till bistånd i form av särskilt boende krävs dock att hon har ett sådant omfattande behov av hjälp och stöd att hemtjänstinsatser eller annat bistånd i det egna hemmet inte är tillräckligt för att hon ska uppnå en skälig levnadsnivå. Som framgått ovan finns det inte en ovillkorlig rätt för den enskilde att själv välja vilken insats som ska bli aktuell. I målet har kommit fram att [REDACTED] i relativt stor utsträckning utför aktiviteter i det dagliga livet självständigt om än i vissa fall med hjälpmedel. Hon har däremot ett visst behov av hjälp med bl.a. förflyttning utomhus och måltider. Av handlingarna i målet framgår dock att hon beviljats hemtjänstinsatser i form av trygghetslarm, måltidshjälp, ledsagning och korttidsboende för att tillgodose dessa behov. Det framgår vidare att anhöriga erbjudits utökade hemtjänstinsatser men att de avböjt dessa.

Enligt förvaltningsrättens bedömning saknas det i målet stöd för att [REDACTED] behov inte skulle kunna tillgodoses genom redan beviljade och erbjudna insatser. Bistånd i form av särskilt boende kan därför, i dagsläget, inte anses nödvändigt för att hon ska tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Nämnden har alltså haft skäl för sitt beslut och överklagandet ska därför avslås i denna del.

Utökning av korttidsboende (mål nr 3090-25)

Gällande utredningen i målet är den i huvudsak samma som för

mål nr 3085-25, men följande kan tilläggas. Anhöriga till [REDACTED] har berättat att situationen hemma är ansträngd och att de behöver ytterligare avlastning.

Det framgår att [REDACTED] har visst behov av dagligt stöd, vilket ges i form av insatser från hemtjänsten och vistelse på korttidsboende en vecka i månaden. Nämnden har erbjudit anhöriga utökade hemtjänstinsatser, vilket har avböjts. Nämnden har bedömt att anhörigas behov av avlastning tillgodoses genom redan beviljat korttidsboende i kombination med övriga beviljade insatser. Mot bakgrund av vad som framkommit i målet delar förvaltningsrätten nämndens bedömning. Vad [REDACTED] har fört fram om att hennes anhöriga behöver ytterligare avlastning föranleder ingen annan bedömning, då behov av ytterligare avlastning kan tillgodoses genom utökade besök från hemtjänsten. Nämnden har därmed haft skäl för sitt beslut och överklagandet ska avslås även i denna del.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (FR-03)

Lavin Sayfoor
förvaltningsrättsfiskal

Nämndemännen Faranak Ahmadmokhberi, Miriam Anglemark Jansson och Tommy Jönsson har deltagit i avgörandet.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.